

El pas de l'Escola Bressol a Educació Infantil: com acompanyem als infants?

7 de març de 2022

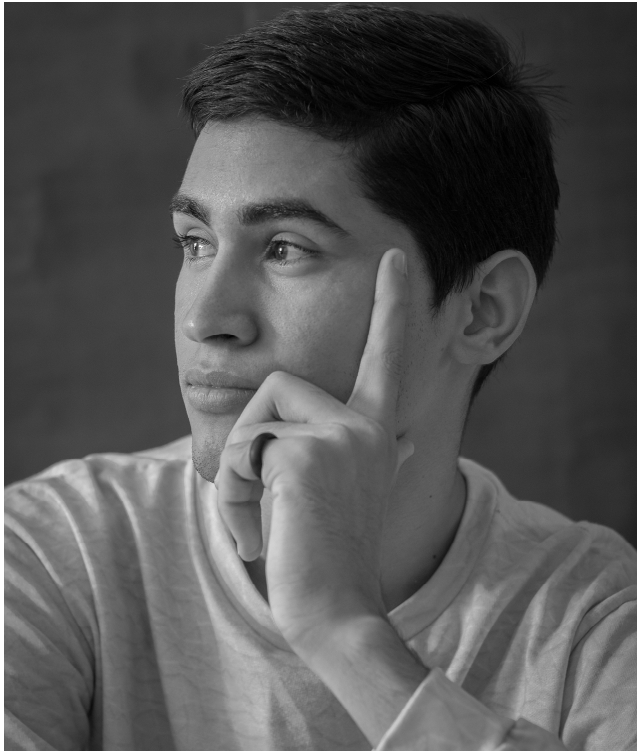
Natàlia Luján Roig

Pedagoga i Psicopedagoga

Núm. Col·legiada 892

[ED] BUILDING
CÀPSULES EDUCATIVES

Què abordarem?

Desenvolupament dels infants de 2-3 anys
Pas de l'escola bressol a Educació Infantil

L'infant de 0 a 3 anys

Guia de desenvolupament per a les famílies i el personal educador

Juny de 2012

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

Desenvolupament entre 2 i 3 anys

Desenvolupament psicomotriu i autonomia personal	Desenvolupament vers les relacions amb l'entorn físic i social	Desenvolupament de la comunicació i el llenguatge
24 a 30 mesos		
- Salta amb tots dos peus. - Llança la pilota amb les mans i amb els peus. - Es treu les sabates i els pantalons descordats. - Utilitza la cullera i la forquilla i beu en tassa sense abocar-la. - Completa un tauler de tres formes geomètriques (rodona, quadrat i triangle) en un tauler invers. - Coneix l'orinal i el vàter, i els fa servir per indicació de l'adult.	- Es mou amb facilitat pels espais habituals (casa, escola...). - Identifica alguns canvis en la natura corresponents a les estacions de l'any. - Reconeix en fotografies les persones més properes. - Juga al costat d'infants de la seva edat. - Diferencia en imatges termes referits a: persones, animals i plantes. - Saluda infants i adults coneguts si se li demana.	- Fa frases amb nom i verb com ara: "anem papa". - Utilitza el "no" de forma oral i no només amb el gest. - Respon a preguntes com: Què fas? Què has menjat? - Coneix els conceptes "gran", "petit". - Fa atenció durant una estona a música o a contes curts. - Entona algunes cançons apreses i es mou al seu ritme.
24 a 36 mesos		
- Realitza activitats d'enroscar, encaixar, enfilar. - És capaç de córrer i de saltar amb cert control. - Demana anar al vàter quan li cal. - Pot copiar un cercle, una línia vertical i una d'horitzontal. - Menja, de forma autònoma, tot tipus	- Comença a mostrar preferències per alguns dels seus companys. - Mostra afecte cap a nens més petits i animals domèstics. - Va coneixent les normes i els hàbits de comportament social dels grups dels quals forma part. - Col·labora en l'ordre de les seves	- Coneix i diu el seu sexe quan se li demana. - Utilitza el gerundi, els plurals i els articles. - Articula correctament els sons: [b], [j], [k], [l], [m], [n], [p], [t]. - És capaç de comunicar-se a través dels gestos i la mímica, a més de

d'aliments. - Identifica conceptes espacials: aquí, sota, sobre, lluny, dins... - Identifica conceptes temporals: de dia, de nit.	coses a casa i a la llar d'infants quan se li demana. - Comença a identificar i distingir diferents gustos: dolç, salat, bo... - Comença a identificar diferents olors: bona olor, mala olor... - Identifica llocs que visita freqüentment dins el seu entorn: casa d'un familiar, parc, forn...	fer-ho amb al llenguatge oral. - Parla de si mateix en primera persona, utilitzant el "jo", "em" i "me" enlloc del seu nom. - Utilitza el llenguatge oral per explicar el que fa, el que vol, el que li passa...
---	---	--

Quan té tres anys:

- No fa les seves necessitats a la gibelleta o vàter.
- No compren ordres senzilles.
- No identifica imatges.
- Roman aïllat. No mostra curiositat per les coses.
- Utilitza paraules aïllades sense connectors.
- No imita traços senzills (vertical, horitzontal...).

Aquests senyals tenen un caràcter orientatiu, en cas que se'n doni algun, es convenient que es consulti amb un especialista.

DESENVOLUPAMENT DE LES EMOCIONS:

- Naixement: plaer, interès, disgust o malestar i un cert precursor de sorpresa
- 2 mesos: somriure social
- 3-4 mesos: tristesa i empipament
- 4 mesos: ràbia, sorpresa i alegria
- 7 mesos: por
- 11-12 mesos: timidesa i vergonya
- **24 mesos: orgull**
- **2-4 anys culpa i enveja**
- 5-6 anys: inseguretat, humiliat i confiança

L'afecte

És el sentiment d'unió i vincle amb una persona.

Etales:

- Etapa 1 (0 a 2 mesos): resposta social indiscriminada
- Etapa 2 (2 a 7 mesos): resposta social discriminada
- **Etapa 3 (7 a 30 mesos): apareix l'afecte i l'ansietat de separació, i l'angoixa davant desconeguts**
- **Etapa 4 (30 mesos en endavant): formació de relacions recíproques**

Amb l'experiment d'Ainsworth s'observava la relació de les mares amb els fills, i es constata la reacció de la criatura quan la mare se'n anava un moment de la sala i també quan hi tornava.

Afecte segur

Els nadons exploren de manera activa l'ambient quan estan tots sols amb la mare. Poden inquietar-se amb la separació, però se senten segurs si saben on és. Quan torna, mostren contacte físic afectuós.

Mares molt amables i receptives. No els molesten ni els maltracten.

Afecte evitatiu

Els nadons senten poc malestar amb la separació, i eviten la mare quan torna. Molt sociables amb estranys i exploren molt.

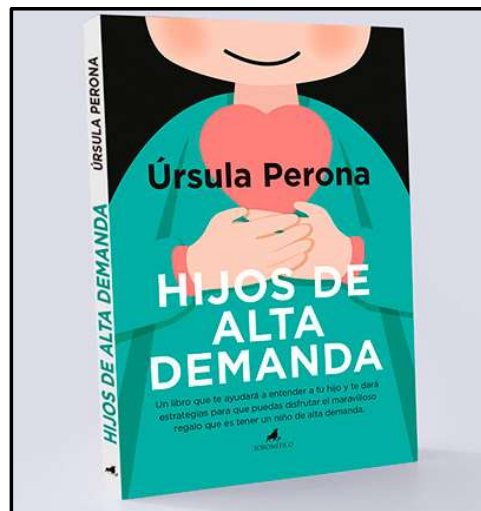
Mares lentes que responen a les demandes socials dels nadons i els donen poc contacte físic gratificant.

Afecte ambivalent/resistent

Els nadons exploren molt poc i romanen a prop de la mare. S'inquieta molt davant la separació i es mostren ambivalents quan torna. Es resisteixen al contacte físic, però es mantenen a prop d'ella.

Són mares molt crítiques, incoherents en les seves interaccions. Moltes d'aquestes interaccions són per satisfer les seves pròpies necessitats.

EN RELACIÓ A L'ADAPTACIÓ...POT SER QUE ENCARA NO SIGUI FÀCIL A EDUCACIÓ INFANTIL TOT I QUE JA HAGI ACUDIT A L'ESCOLA BRESSOL?

Filles i fills d'alta demanda és un terme poc conegut que descriu nens de **temperament fort, intensos, molt sensibles i moguts**. Nens que **no tenen cap patologia ni trastorn**, però que reuneixen unes característiques de personalitat que sovint compliquen força la criança. Alguns dels trets que presenten aquests nens són: **hipersensibilitat, demanda constant d'atenció, excés d'activitat, problemes de son o de conducta** entre altres. Sovint titllats de malcriats o consentits, són nens molt intensos que en general són poc compresos per l'entorn i fins i tot pels mateixos pares.

<https://institutoursulaperona.com/libros/>

DESENVOLUPAMENT COGNITIU SEGONS JEAN PIAGET

Psicòleg constructivista suís els detallats estudis del qual sobre el desenvolupament intel·lectual i cognitiu del nen van exercir una influència transcendental en la psicologia evolutiva i en la pedagogia moderna.

Estadi sensoriomotor (0 a 2 anys)

Estadi preoperatori (2 a 6 anys)

Estadi d'operacions concretes (de los 7 a los 12 anys)

Estadi d'operacions formals (a partir de los 12 anys)

<https://www.biografiasyvidas.com/biografia/p/piaget.htm>

Estadi preoperatori (2 a 6 anys)

En aquests anys, els infants fan operacions mentals, però la lògica no està del tot desenvolupada. Encara tenen una visió molt egocèntrica del que succeeix al seu voltant.

Egocentrisme: És la tendència a centrar-se en el seu punt de vista i no conceben o experimenten dificultats per tenir en compte altres perspectives de les coses.

Nivells de pensament: Pensament simbòlic o preconceptual (2-4 anys): coneixement dels conceptes sobre les coses d'una manera molt primitiva i bàsica, sense cap grau de generalitat ni d'abstracció.

Desenvolupament de la memòria: A partir dels dos anys és quan els infants comencen a tenir records, però no és fins als cinc que tenen la memòria completament desenvolupada.

Manifestacions de la funció simbòlica Imitació, Imatges mentals i Joc simbòlic.

Dibuix

A aquestes edats, dibuixar és molt més que una simple còpia de la realitat. A través del dibuix, les criatures poden expressar moltes coses, com la seva concepció sobre el món, la relació amb els altres, les emocions, els interessos i desitjos.

- **Gargoteig (fins als 2 anys):** No hi ha intenció expressiva. Predomina la descàrrega motora. No hi ha realisme als dibuixos.
- **Realisme fortuït (2-3 anys):** L'infant descobreix el significat del dibuix mentre el fa, és a dir, hi dona significat amb posterioritat.
- **Realisme frustrat (3-6 anys):** L'infant intenta plasmar la realitat, però no ho aconsegueix. El dibuix té molts d'errors, com ara desproporcions, descuits de les relacions entre els elements, caps desproporcionats...
- **Realisme intel·lectual (6/7-9 anys):** Ja no tenen els problemes anteriors, però encara no dibuixen el món d'una manera completament realista, sinó com ells el perceben. Per exemple, dibuixen elements dels objectes que no són visibles, des d'una perspectiva plana i des de punts de vista impossibles.
- **Realisme visual (cap als 8-9 anys):** Dibuixen el model com el veuen, de manera realista. Els dibuixos perden la gràcia que els caracteritzava i molts dels infants deixen de dibuixar, si els dibuixos no són adequats.

Procés d'adquisició del llenguatge:

Edat	Procés
12-16 mesos	Primeres paraules. A l'any, la primera paraula.
16-18 mesos	Augment ràpid del nombre de paraules.
2 anys i mig	Ja saben aproximadament 500 paraules. Als dos anys poden construir la primera frase i utilitzen la parla telegràfica, en què combinen dues o més paraules.
3 anys	Tornen a augmentar el vocabulari; dupliquen el nombre de paraules.
4 anys	El parlar de l'infant és similar al de l'adult.

Desenvolupament social

Coneixement dels altres

Situar-se en la perspectiva de l'altre

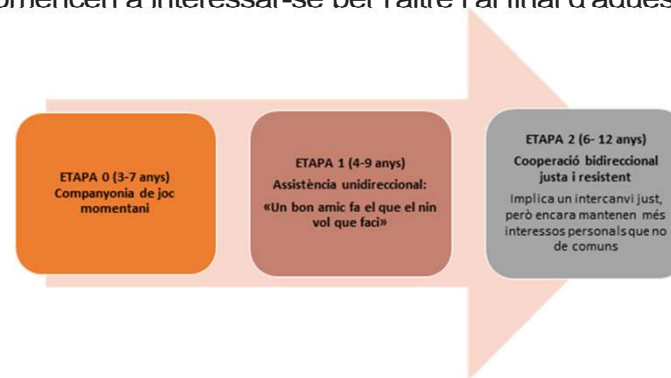
Entre els 3 i els 6 anys, els infants encara són incapaços d'identificar emocions senzilles en els altres. No són conscients que els altres poden veure les coses d'una altra manera, sinó que creuen que només hi ha una perspectiva, que és la seva.

Entre els 6 i 8 anys, els infants comencen a entendre que els pensaments i sentiments dels altres poden ser iguals o diferents dels seus.

Entre els 8 i 10 anys, ja són capaços de reflexionar sobre els seus propis pensaments i sentiments; poden anticipar els pensaments dels altres i entendre que els poden jutjar, com fan ells respecte dels altres.

L'amistat

Quant a la relació amb els altres, al llarg del primer any de vida utilitzen els altres infants com si fossin joguines, és a dir, mantenen una relació més instrumental amb els altres. Progressivament, però, comencen a interessar-se per l'altre i al final d'aquest any mantenen comportaments més socials. Existeixen diferents etapes:

Coneixement d'un mateix

Autoconcepte

Als divuit i els vint-i-quatre mesos arriba l'autèntic reconeixement de la imatge pròpia.

Autoestima

Fa referència a l'avaluació, positiva i negativa, del seu autoconcepte. Normalment, **a la primera infància (0-3 anys), l'autoestima augmenta, i comença a descendir durant l'etapa escolar, i a l'adolescència descendeix encara més. Per tant, és molt important que tant l'escola com la família els ajudin a treballar-la.**

La identitat sexual

Entre els **dos i tres anys** saben la seva identitat de gènere i la dels altres, però es basen només en elements externs i visibles, com el pentinat i la roba.

Als tres o quatre anys comença l'estabilitat del gènere: saben que van néixer nen o nena i que seran home o dona.

Més endavant, als cinc o sis anys, apareix la constància del gènere: saben que és una característica invariable.

Desenvolupament moral

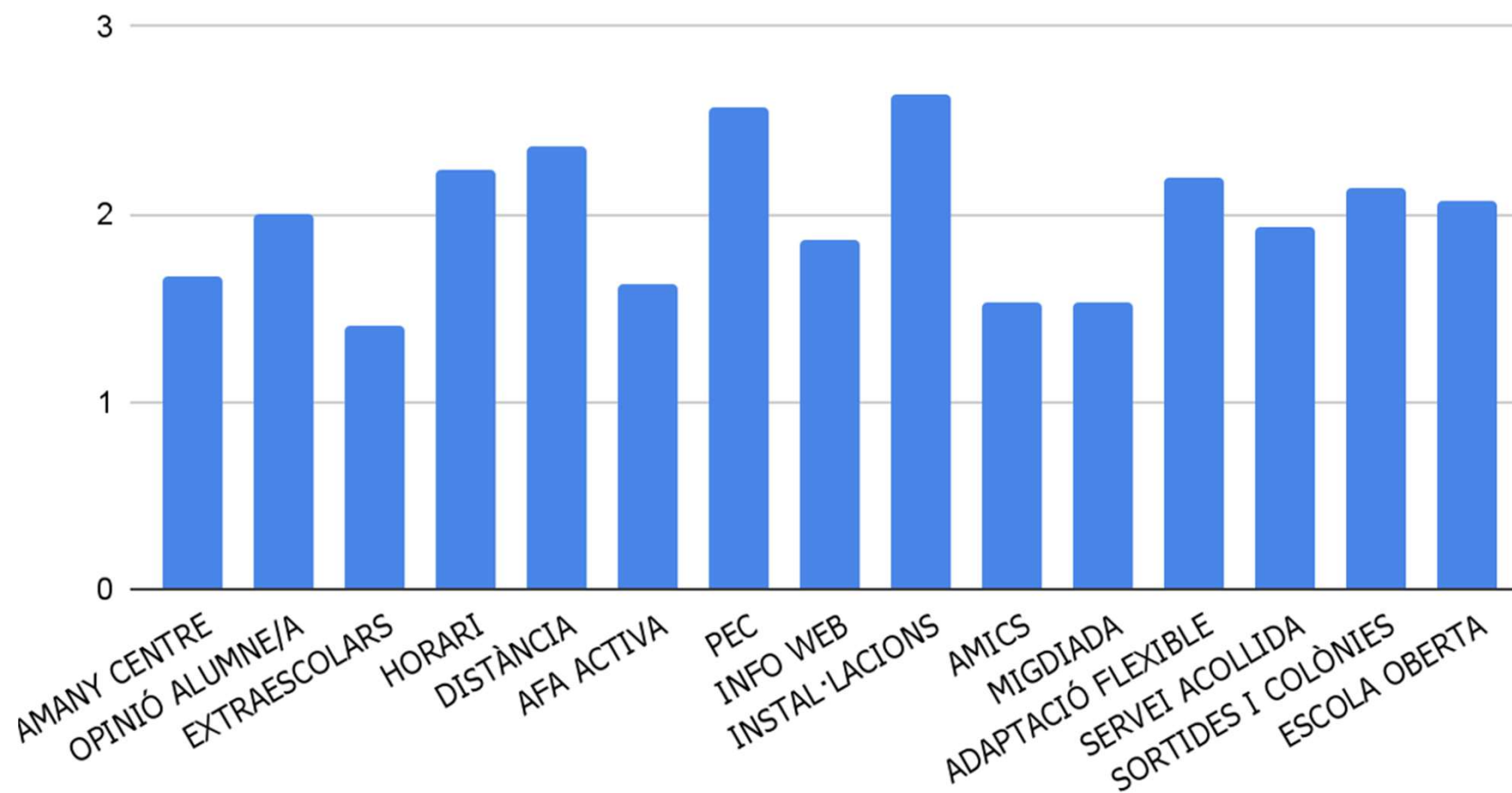
Pel que fa al desenvolupament moral, l'infant fa una evolució i un canvi bastant significatius. Abans dels quatre o cinc anys, encara no tenen clar el concepte de moralitat ni de regles.

Recull de preguntes i necessitats exposades per les famílies en el canvi d'etapa cap a l'escola d'infantil i primària

Febrer 2022

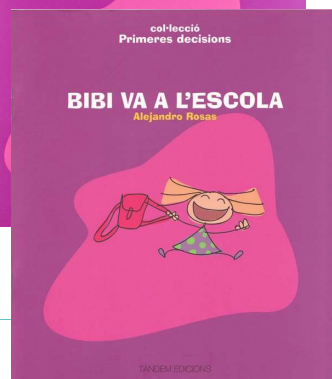
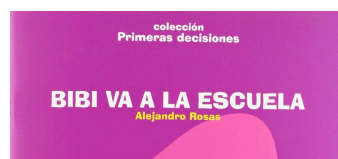
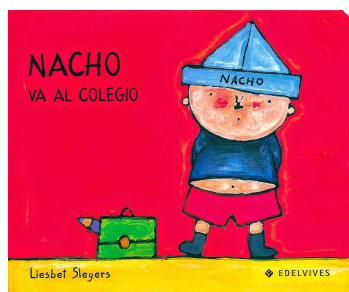
ELEMENTS MÉS VALORATS

Acollida i adaptació

- Com és l'adaptació? És flexible?
- Poden entrar a P3 amb bolquer? Com acompanyem als infants que no han deixat el bolquer?
- Que hi hagi serveis d'acollida desde les 7:30
- Poden fer migdiada?
- Quin és el dia a dia en el centre?

<https://catacricatacrac.blogspot.com/2014/09/5-cuentos-ideales-para-la-vuelta-al-cole.html>

<https://diarieducacio.cat/per-un-p3-sense-llagrimas/>

Atenció a la diversitat

- Si a l'etapa infantil hi ha més d'una mestra a l'aula. Ratio professorat - alumnes
- Com es treballa la inclusió a les aules?
- Quins serveis ofereixen ajuda en el centre?
- Es duen a terme adaptacions a diferents nivells d'aprenentatge dintre d'un mateix grup?
- Respecte pels processos diferenciats de cada infant
- Com es tracten les malalties cròniques

Desplaçar-se en cadira de rodes	Tenir dislèxia	Aprendre lentament
No poder llegir	Mirada centrada en el déficit	Discapacitat auditiva
Tenir TDAH	Dificultats de comprensió del llenguatge	Tenir una autoestima baixa

Accessibilitat dels espais i de les activitats	Múltiples maneres d'accés a la informació	Instruccions amb brevetat i precisió
...	Mirada centrada en l'entorn	Ambient tranquil d'aprenentatge
Reconeixement de la persona i del seu progrés	Adequació als ritmes vitals	Moments per a l'acció i per a la reflexió

SERVEIS EDUCATIUS

Són equips multi professionals que donen suport i assessorament als centres educatius públics i privats concertats de nivells educatius no universitaris (professorat, alumnat i famílies).

Els centres de recursos pedagògics (CRP)

Els equips d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP)

Els equips d'assessorament en llengua i cohesió social (ELIC)

Són els serveis educatius que intervenen en els centres d'una zona educativa específica. Formen el servei educatiu de zona.

Els centres de recursos educatius per a alumnes amb discapacitat auditiva i alumnes amb trastorns greus del llenguatge i/o la comunicació (CREDa)

El centre de recursos educatius per a alumnes amb ceguesa i discapacitat visual greu (CREDV)

El centre de recursos per a l'atenció educativa a l'alumnat amb trastorns greus del desenvolupament i de la conducta (CRETDIC) són serveis educatius específics que donen suport a l'activitat pedagògica dels centres, amb l'objectiu d'adequar l'actuació educativa a l'alumnat amb necessitats més específiques.

Els camps d'aprenentatge (CdA) i el Centre de Recursos Pedagògics Específics de Suport a la Innovació i la Recerca Educativa (CESIRE) són serveis educatius de suport curricular que s'encarreguen de donar suport didàctic curricular, eines i recursos als mestres i professors per a la millora metodològica.

ATENCIÓ A L'ALUMNAT AMB MALALTIES CRÒNIQUES

<http://xtec.gencat.cat/ca/comunitat/salutescola/orientacions>

Acompanyament en el benestar emocional

- Com es treballen les emocions/educació emocional. Protocols davant assetjament/bullying
- Benestar emocional de l'alumnat i gestió de les emocions dels mestres

XTEC

#aquíproubullying

**Programa
de Salut
Integral**

Acompanyament a les famílies

- Comunicació entre la família i l'escola
- Psicòleg/a com a recolzament per a les famílies
- Nivell d'implicació amb les famílies

Relació de l'escola amb l'entorn

- Quina relació s'estableix entre l'escola i els serveis i agents de l'entorn? (agent tutor, serveis del barri, entitats...)

Projecte Educatiu de Centre i metodologia

- Quin és el seu PEC?
- Quina és la metodologia d'aprenentatge?
- Quina importància donen a l'escriptura, a l'art i els valors?
- Oferta educativa
- S'ofereix tota l'escolaritat obligatòria en el mateix centre?
- Propostes innovadores i projectes d'innovació que es desenvolupen en el centre
- Com es treballen les competències bàsiques?
- Com s'involucra a l'alumne/a en el seu propi procés d'aprenentatge?

METODOLOGIES D'APRENTATGE

- Metodologies TBL (Thinking Based Learning Teacher)
- Aula invertida (*Flipped Classroom*)
- Aprenentatge basat en projectes (ABP)
- Aprenentatge cooperatiu
- Gammificació
- *Design Thinking* o Pensament de Diseny
- Aprenentatge basat en problemes

MODELS EDUCATIUS

<https://www.youtube.com/watch?v=HTHjA3J95Ts>

Montessori, Waldorf, Reggio Emilia

Serveis que ofereix el centre

- Disposa de servei de menjador? Com funciona?
- Disposeu d'un projecte de migdia?
- Es fan colònies?
- Disposeu d'extraescolars en el centre?

Tractament de les llengües

- Com es tracten les llengües estrangeres
- Les classes són en català o en castellà?

Altres inquietuds

- Patis amb gespa
- Que es tingui en compte no només el padró sino la distancia de l'escola a la vivenda habitual
- Quota mensual
- Obren el juliol?
- A quina edat hi comença a haver deures i exàmens i en quina quantitat?

**MOLTES GRÀCIES PER
LA VOSTRA ATENCIÓ**

natalia@encaixat.com

www.encaixat.com

624 436 636

@encaixat

[ED] BUILDING
CÀPSULES EDUCATIVES

